

A Kúria dr. Illés és Sipos Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Sipos Balázs Tihamér ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. jogtanácsos által képviselt Honvédelmi Minisztérium Nyugat-magyarországi Hadkiegészítő Parancsnoksága alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságon 5.M.704/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.593/2011/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t

A Kúria a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.593/2011/2. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2002. május 19-én egy közlekedési balesetben megsérült, s ennek során olyan sérüléseket szenvedett, melyből következően nehéz fizikai munkafázisok ellátásában korlátozottá vált.

A felperes ezt követően nehéz háztartási munkavégzésben és nehéz munkafázisokat tartalmazó kerti munkavégzésben korlátozott volt. A károkozó felelősségbiztosítója a biztosító által kifizetett összegeken felül 1.000.000,- Ft vagyoni és nemvagyoni kártérítést fizetett számára. Ezt követően a felperes munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesített az alperesnél gépjárművezetői munkakör ellátására. Munkavégzés közben 2006. június 7-én közúti balesetet szenvedett. A többszörös műtéti ellátás és orvosi kezelések ellenére sérülései miatt 55 %-os mértékű testi fogyatékoság maradt vissza. Alkarja könyökízületi és csuklóízületi mozgásának terjedelme az élettani mértéktől elmaradt, bal alkarja deformálódott. Bal alsó végtagja rövidüléssel, deformitást és izomsorvadást is okozó nagy csonthiánnyal gyógyult, így combszintű amputációnak megfelelő állapotúnak tekintendő. Az igazságügyi orvosszakértő véleménye szerint testi maradványállapotát tekintve

sem konzervatív, sem műtéti szakellátástól nem várható teljes gyógyulás elérése, ezen állapota kialakultnak tekintendő. A lelki egészsége is megrendült, pszichoterápiás támogatásra szorult. Balesete miatt gépjárművezetői munkakör betöltésére alkalmatlanná vált, életvitele a balesetet követően alapvetően megváltozott. A korábban sportos életmódot folytató felperes mozgásában súlyosan korlátozottá vált, önmaga ellátására segítséggel volt képes, rendszeres orvosi ellenőrzésre, gyógykezelésre szorult. A balesetet követően házasságot kötött és gyermekei születtek, azonban sem a gyermekeivel való foglalkozásban, sem a család mindennapi életében megfelelően nem tudott részt venni. Az orvos által előírt fizikoterápiás kezeléseken túlmenően heti két alkalommal uszodába járt, illetve speciális tornán vett részt.

A közlekedési baleset okozója gépjárművének felelősségbiztosítója egyezség alapján 9.000.000,- Ft nem vagyoni kártérítést, illetve egyéb járadék igényeit is véglegesen megváltva vagyoni kár és költség címén 23.500.000,- Ft-ot fizetett meg a felperesnek. Havi járadékként háztartási kisegítő címén 5.000,- Ft-ot, mezőgazdasági ház körüli kisegítőként 10.000,- Ft-ot vett figyelembe. A felperes 2007. decemberétől baleseti rokkantsági nyugdíjban részesül.

A munkáltató nevében a Honvédelmi Minisztérium Pénzügyi Szolgáltató és Nyugdíjmegállapító Igazgatósága a felperes balesetét üzemi balesetnek minősítette.

2008. február 25-én a felperes a munkáltatójához fordult a kártérítési eljárás továbbfolytatása és különbözeti kártérítés megfizetése iránt. Előadta, hogy a nem vagyoni kártérítési igényét a biztosító a kért 15.000.000,- Ft-hoz képest csak 9.000.000,- Ft-ban teljesítette, így további 6.000.000,- Ft nem vagyoni kár megfizetését kérte. Az alperes a felperes további kárigényét elutasította. Ezt követően a felperes bírósághoz fordult és 6.000.000,- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetése mellett háztartási kisegítő díja kiegészítése címén havi 10.000,- Ft, uszodabelépő árának megtérítése címén havi 16.000,- Ft és gyermeknevelési többletköltség címén havi 15.000,- Ft járadék megállapítását kérte. Az alperes által igazolt, az alperesi munkáltató felelősségbiztosítója által kifizetett 2.010.000,- Ft-os összegre tekintettel a nem vagyoni kártérítési igényét 3.990.000,- Ft-ra szállította le.

Az alperes vitatta a felperes kereseti kérelmét.

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 5.M.704/2009/34. számú kijavító végzésével kijavított 5.M.704/2009/33. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 65.000,- Ft-ot és ezen összeg után 2010. július 15-étől járó késedelmi kamatot, továbbá 2011. február hónaptól minden hónap 15. napjáig előre esedékesen

havi 5.000,- Ft-ot, egyebekben a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy bár a felperes valóban kijelentette a károkozó felelősségbiztosítása alapján helytállni tartozó biztosítóval szemben, hogy a balesetből eredő mindennemű egyösszegű és járadékjellegű vagyoni és nem vagyoni kára véglegesen és teljes mértékben kielégítést nyert, sem a károkozóval, sem a biztosítóval szemben további követeléssel nem él, e nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni akként, hogy a munkáltatóval szemben sem fog további igényt érvényesíteni. Erre tekintettel a bíróság a felperes kártérítési igényét érdemben vizsgálta. A nem vagyoni kártérítési igény vonatkozásában megállapította, hogy a gépjármű-felelősségbiztosítás alapján kifizetett 9.000.000,- Ft és az alperesi felelősségbiztosító által kifizetett 2.010.000,- Ft, összesen 11.010.000,- Ft a felperes nem vagyoni kárigényének kompenzálására alkalmas és elégséges összeg. Bár a felperes életvitele tartósan és súlyos fokban elnehezült a balesetet követően, a baleset bekövetkezésekor értékviszonyokat is figyelembe véve e hátrány a 11.000.000,- Ft-os nem vagyoni kártérítéssel megfelelő kompenzálást nyert, ezért további kártérítési igény megállapítására a perben nem látott okot.

A gyermekneveléssel kapcsolatos többletköltség iránti igény vonatkozásában kifejtette, hogy a felperesnek az igény érvényesítésekor nem merültek fel olyan többletköltségei, melyek a gyermekek sportolásával, kirándulásával, mozgásigényük maradéktalan kielégítésével kapcsolatosak, a kár bekövetkezte nem bizonyított,összepszerűsége nem állapítható meg, az a körülmény pedig, hogy a felperes a gyermekek életkorának megfelelő játékokban, mozgástevékenységben személyesen nem tud részt venni, a nem vagyoni kártérítés körében értékelésre került. A háztartási kisegítő díj vonatkozásában előterjesztett igény tekintetében megállapította, hogy a biztosítóval kötött egyezségi megállapodásban a háztartási kisegítő jogcímen 5.000,- Ft havi járadékigényt vettek figyelembe, illetve mezőgazdasági ház körüli kisegítő címen további 10.000,- Ft-ot. A felperes korábbi balesetéhez kapcsolódó iratokból a bíróság azt állapította meg, hogy a felperes 2002-ben elszenvedett balesetét követően nehéz munkafázisokat a háztartási munkákban és kerti munkákban nem tudott elvégezni, tehát a mezőgazdasági munka tekintetében a 2002. évi balesetet követő kárrendezési eljárásban a kárigénye kielégítést nyert. A későbbi baleset vonatkozásában a biztosító által figyelembe vett 5.000,- + 10.000,- Ft havi járadékösszeget a háztartási és ház körüli munkák elvégzésére állapították meg, s a bíróság ilyen címen további kártérítési járadék megállapítását nem látta indokoltnak. Alaposnak találta a bíróság a felperes azon hivatkozását, hogy egészségromlásának megakadályozására heti két alkalommal uszodai szolgáltatások igénybevétele indokolt, így e címen egy összegben 65.000,- Ft, míg a jövőre nézve havi 5.000,- Ft járadék megfizetésére kötelezte a munkáltatót.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.593/2011/2. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, a fellebbezett rendelkezést helyes indokai alapján helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az ítélezési gyakorlatnak megfelelően vizsgálta, hogy a felperest ért nem vagyoni károk csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez milyen kárösszeg áll arányban. Részletesen feltárta a felperes személyi körülményeit, annak konkrét sajátosságait megfelelően értékelte. Aggálytalannak találta az elsőfokú bíróság döntését s annak indokait a gyermekneveléssel kapcsolatos többletkiadás és kártérítési járadék vonatkozásában is.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet, illetve az elsőfokú ítéletnek a keresetét elutasító részét helyezze hatályon kívül és kereseti kérelmének teljes mértékben adjon helyt. Érvelése szerint a jogerős ítélet az Mt. 177. § (1) és (2) bekezdésébe ütközik. Előadta, hogy az élete a perbeli baleset következtében teljesen tönkrement. Feltételezve, hogy további 35 évet él, a megállapított nem vagyoni kártérítés napi összege 870,- Ft-ban került megállapításra, „mely a mozgáshiányt pótlandó, közérzetjavító és egyéb jogcímen nem érvényesített napi kiadásokra nem elegendő”. A gyermeknevelési többletköltség vonatkozásában kifejtette, hogy nem képes arra, hogy gyermekeivel aktívan foglalkozzon, „a lakásban bújócskázzon, vagy hátára vegye és lovagoltassa őket”. Ha azt akarja, hogy gyermekei megtanuljanak fejelni, fára mászni, kiránduljanak, akkor valakit kérni kell, vagy fogadni melléjük, akinek pénzzel, vagy más anyagi módon viszonzni kell a szolgáltatást. Ugyancsak megalapozatlannak találta a jogerős döntést a háztartási kisegítő járadék felemelésének mellőzése vonatkozásában is. Míg a korábbi baleset csak korlátozta a nehéz háztartási munkák végzésében, addig a perbeli baleset a mindennapi életben való részvételt is kizárta, így indokoltnak vélte magasabb összegű háztartási kisegítő költség megfizetését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. § (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésére álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan

okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthatja meg. (Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH2001.197, BH2002.29) A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak ennek megállapítására nem adtak módot.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítés megtérítésére irányuló kérelem elbírálásakor azt kell értékelni, hogy a sérelem hozzávetőleges ellentételezésére milyen mértékű vagyoni szolgáltatás nyújt körülbelül egyenértékű, másnemű kompenzációt a nehezített életvitelhez képest. (BH1993.127, 34/1992. (VI.1.) AB határozat) Ennek során a nem vagyoni kártérítés összege meghatározásakor figyelemmel kell lenni a káronszerzés tilalmára, a kellő mértéktartás elvén alapuló bírói gyakorlatra. A mérlegelésnél a sérelem által előállt konkrét, egyedileg megállapítható hátránynak és súlyának van jelentősége az Mt. 177. § (2) bekezdése helyes értelmezése szerint.

Az eljáró bíróságok a nem vagyoni kártérítés mértéke megállapításánál helytállóan vették figyelembe az összes körülményt, kiemelten az egészségkárosodás okozta hátrányokat, amelyek a korábban aktív életet élő felperes körülményeit jelentősen megváltoztatták. A felperes életminőségét fizikálisan és pszichésen is érintő megbetegedések ellentételezéseként megállapított 11.010.000,- Ft nem vagyoni kártérítés mértéke - figyelemmel az elbíráláskori ár-, és értékviszonyokra - megfelelt a jogszabályoknak és az Alkotmánybíróság határozatában kifejtett jogelveknek, a felülmérlegelés tilalmára is figyelemmel az összecszerűség megváltoztatására a Kúria nem látott lehetőséget.

Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok azt is, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a balesetet követően megszületett gyermekei nevelése kapcsán konkrét többletkiadásai merültek fel, ezért jogszerűen utasították el a felperes ezzel kapcsolatos járadékigényét.

Egyetértett a Kúria az eljáró bíróságoknak a háztartási kisegítő jogcímén előterjesztet további igény elutasításáról szóló döntésével is. A felperes 2002. évben elszenvedett balesetét követően nehéz munkafázisokat a háztartásban és a kertben elvégezni nem tudott, a balesetet követő kárrendezési eljárásban a felperes ezzel kapcsolatos kárigénye kielégítést nyert. Az újabb baleset okozójának felelősségbiztosítója a felperesnek háztartási kisegítő címén havi 5.000,- Ft, míg ház körüli és mezőgazdasági munkákban való kisegítés jogcímén további 10.000,- Ft havi járadékot megfizetett. Mivel a felperes állapotában bizonyítottan további romlás nem következett be, e jogcímén további kártérítési járadék megállapítása nem indokolt.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés

hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. december 12.

dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tanczos Rita s.k. előadó bíró, dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági tisztviselő